

Teknisk beskrivning

Statistik över genomströmningstider
för brott och brottsmisstankar i brottmålsprocessen

Brå –kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

URN: NBN: SE: BRA-894

© Brottsförebyggande rådet 2020

Författare: Fredrik Granström och Rémy Kamali

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08–527 58 400, fax 08–411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se

På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillgangligt@bra.se. Vid citat eller användande av tabeller, figurer, diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Bakgrund och syfte	3
3	Om brottmålsprocessen.....	3
4	Databeskrivning.....	5
4.1	Datakällor och tidsperiod.....	5
4.2	Datakvalitet	5
4.3	Begränsningar i data	6
5	Objekt, population och urval	7
5.1	Populationen med brott	7
5.2	Populationen med brottsmisstankar.....	7
6	Beskrivning av statistiken	8
6.1	Referenstider	8
6.2	Misstankegrad för brottsmisstankar	8
6.3	Brott med skälig brottsmisstanke	8
6.4	Brottskategorier	8
6.5	Ålder	10
6.6	Region	11
6.7	Hållpunkter.....	11
6.8	Median.....	12
6.9	Kvartiler.....	13
6.10	Tidsintervaller	13
7	Produktion av statistik	14
7.1	Selektion av brott och brottsmisstankar baserat på brottskoder.....	14
7.2	Selektion efter misstankegrad.....	15
7.3	Selektion efter registreringsår	16
7.4	Hållpunkter.....	16
7.5	Brott med skälig brottsmisstanke	18
7.6	Beräkningar och rättningar av datum för hållpunkter.....	21
7.6.1	Steg 1 - Grundberäkningar innan rättningar.....	21
7.6.2	Steg 2 - Rättningar av ologiska datum.....	24
7.7	Beräkningar och rättningar för tider mellan hållpunkter.....	26
7.8	Beräkning av median och kvartiler	27
7.9	Tidsintervall	28
7.10	Regionsindelning	28
7.11	Åldersindelning	29
8	Rättelsebeslut.....	30
8.1	Rättelsebeslut av tidigare beslut om nedläggning och åtal nedlagt...	30
8.2	Rättelsebeslut av tidigare beslut av åtal eller åtal väcks ej	31
1	Bilaga	32

1 Inledning

Brottsförebyggande rådet (Brå) har haft i uppdrag av regeringen att, mot bakgrund av den potential som Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) innebär, utveckla ny, löpande verksamhetsrelevant statistik och nya typer av indikatorer för verksamhetsuppföljning.

Som ett konkret resultat av det ovan nämnda regeringsuppdraget har Brå tagit fram två nya flödesbaserade statistikprodukter inom området brottmålsprocessen som beskriver handläggningen av brott och brottsmisstankar – *Genomströmningstider* och *Handläggningsresultat*. Denna publikation behandlar enbart produkten *Genomströmningstider*.

Det är viktigt att nämna att de nya statistikprodukterna fortfarande utvecklas löpande och metoderna successivt förfinas. Därför kan de slutliga produkterna, som på sikt ska införlivas i den officiella kriminalstatistiken, komma att skilja sig något från nuvarande versioner.

2 Bakgrund och syfte

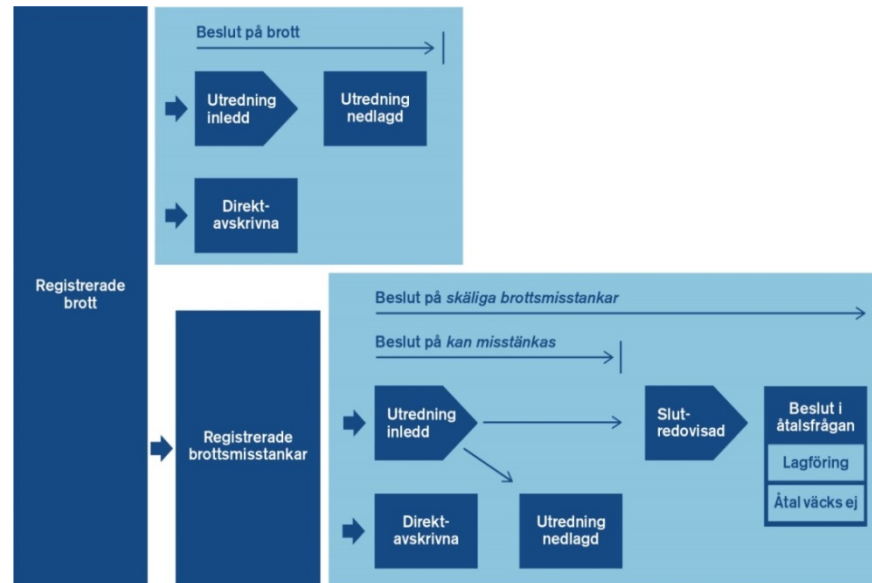
Från och med år 2018 presenterar Brå den nya statistikprodukten *Genomströmningstider* som mäter tider mellan centrala hållpunkter i handläggningen av brott och brottsmisstankar. Statistiken redovisas i form av tabeller på Brås webbplats. Utöver tabellerna presenteras även en rapport som en del av statistiken, där fokus ligger på att belysa genomströmningstider för handläggningen av *skäliga brottsmisstankar* genom brottmålsprocessen. Ambitionen är att statistiken över *Genomströmningstider* ska publiceras årligen.

Syftet med denna publikation är att beskriva innehållet i statistiken och redovisa beräkningarna som ligger till grund för genomströmningstiderna. Publikationen är uppbyggd för att tillgodose två olika målgrupper. Fram till och med kapitel sex ges en grundläggande beskrivning för att förstå statistiken. Dessa kapitel riktar sig till de användare som behöver hjälp att tolka statistiken. Det sjunde kapitlet redogör för detaljerade framställningar, beräkningar och metoder och riktar sig till de användare som vill veta hur statistiken tagits fram.

3 Om brottmålsprocessen

Brottmålsprocessen är en övergripande benämning för hela den process som omfattar handläggningen av brott och brottsmisstankar från registrering till avtjänande av straff. Den består av fyra delprocesser: utredande, lagförande, dömande och verkställande. Statistiken över *Genomströmningstider* är idag begränsad till de första två delprocesserna, som omfattar stegen från registrering till beslut i åtalsfrågan. Nedan illustreras de utredande och lagförande delarna av brottmålsprocessen och centrala hållpunkter inom dessa två delar.

Figur 1. Översiktlig schematisk bild över handläggningen av brott och brottsmisstankar genom den första delen av brottmålsprocessen: från registrering av brott till beslut i åtalsfrågan.

Brottmålsprocessen som illustreras ovan är emellertid förenklad. I verkligheten är processen mycket mer komplex. Att belysa den med statistik har därför utgjort en stor utmaning. Ett brott eller en brottsmisstanke kan röra sig fram och tillbaka i processen, t.ex. om de läggs ned, återupptas och sedan läggs ned igen. Det gör det svårare att följa processen på ett enkelt sätt. En princip i utvecklingen av statistiken har därför varit att minimera dessa komplexa företeelser i processen samtidigt som mesta möjliga relevans i statistiken bevaras. Detta har inneburit en del förenklingar. Längre fram i denna publikation beskrivs i detalj vilka förenklingar och antaganden som har gjorts och vilka principer som tillämpats i framtagandet av statistiken.

4 Databeskrivning

I detta kapitel beskrivs de data som ligger till grund för statistiken över genomströmningstider. Här beskrivs datakällor, aktuella tidsperioder, datakvalitet samt begränsningar i data.

4.1 Datakällor och tidsperiod

De data som redovisas i statistiken kommer från polisens och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Data inkommer kontinuerligt till Brå och lagras i Brås integrationsdatabas. Vid statistikframställningen görs ett gemensamt datauttag från integrationsdatabasen för de två produkterna i brottmålsprocessen, *genomströmningstider* och *handläggningsresultat*. I datauttaget ingår brott och brottsmisstankar som registrerats under de senaste tre helåren. Det innebär exempelvis att datauttaget omfattade perioden 2016-01-01 till 2018-12-31 för den statistik som publicerades 2019. De brott och brottsmisstankar som redovisas i genomströmningstider är registrerade under det andra året i datauttaget. Det innebär att *genomströmningstider* som publicerades 2019 gäller brott och brottsmisstankar som registrerades under 2017.

4.2 Datakvalitet

Uppgifterna i det förenklade datauttaget kontrolleras löpande och korrigeras vid behov. Det bör dock nämnas att uppgifterna inte genomgår en lika omfattande kvalitetsgranskning som Brås ordinarie statistikdatabas som används för framställning av den officiella kriminalstatistiken. Detta har att göra med att mikrodata för framställning av den nya statistiken bygger på en temporär lösning, med en hög grad av manuell hantering, och därför ligger utanför Brås ordinarie kontrollrutiner. Det kan därmed finnas systematiska brister som kan påverka resultaten, om än marginellt.

Den sammantagna bedömningen är dock att datakvaliteten är tillräckligt god för de ändamål som den nya statistikprodukten är avsedd att användas för.

Data från datauttaget beskrivet ovan kontrolleras i statistikverktyget SAS¹ och korrigeras vid behov. Brister som har identifierats gäller som nämnt ovan, ologiska datum för beslut och beslut som saknas.

Ett beslutsdatum är en uppgift som går att uppges manuellt i polisens och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Detta genererar ologiska beslutsdatum för en del brott och brottsmisstankar. Ett exempel är att datum för beslut om nedläggning ligger före datum för inledd förundersökning. Det ger en negativ tid mellan förundersökning inledd och nedläggning.

Enligt RIF-modellen finns ett förutbestämt flöde för handläggning av brott och brottsmisstankar. Exempelvis ska det ha fattats ett beslut om slutredovisning

¹ Statistical Analysis System

innan en brottsmisstanke kan få ett beslut om åtal, eller att ett beslut om att lägga ned en förundersökning har föranletts av att det innan har fattats ett beslut om att inleda en förundersökning. Det finns fall där beslut saknas i de data som rättsväsendet tillhandahåller Brå. Exempel på när det kan ske är när handläggningen av brott och brottsmisstankar har påbörjats av Skatteverket eller Ekobrottsmyndigheten. Om det saknas beslut är det inte möjligt att mäta tiden fram till den hållpunkt som beslutet utgör. Detta gör exempelvis att antalet skäliga brottsmisstankar gällande skattebrott som ingår i beräkningen av tiden mellan förundersökning inledd och slutredovisning, samt tiden mellan slutredovisning och beslut i åtalsfrågan, utgör mindre än 10 procent av antalet brottsmisstankar som ingår i beräkningen av tiden mellan registrering och beslut i åtalsfrågan. Det beror på att besluten om att inleda förundersökning och/eller om slutredovisning saknas i de data som inkommer till Brå, medan registrering och beslut i åtalsfrågan finns med.

I bearbetningen av data görs vissa antaganden och åtgärder för att hantera negativa tider och saknade beslut. Se avsnitt 7.6 och 7.7 under kapitlet *Produktion av statistik*.

Den sammantagna bedömningen är dock att datakvaliteten är tillräckligt god för de ändamål som den nya statistikprodukten är avsedd att användas för.

4.3 Begränsningar i data

Det finns flera objekt inom brottmålsprocessen. I denna statistikprodukt används objekten brott och brottsmisstankar för att mäta tider inom brottmålsprocessen. De enskilda objekten är begränsade till att representera de attribut som gäller specifikt för objektet, men eftersom objekten hänger ihop sammanvägs information för att ge en mer komplett bild. I vissa fall är det inte möjligt att på ett konsekvent tillvägagångssätt väga samman information från olika objekt vilket begränsar den helhetsbild man önskar att belysa. Exempelvis kan en utredning för ett ärende pågå under en längre tid, och fler brott och brottsmisstankar kan tillkomma i olika skeden av ärendets utredning. Förutsättningarna för vissa brott och brottsmisstankar kan därmed redan vara lagda innan de ens registrerats, men detta framgår inte av statistiken.

Rättsväsendets information passar inte alltid till den typ av redovisning som efterfrågas vid statistikproduktion. Det är naturligt eftersom ärendehanteringssystemen inte i första hand är skapade för statistikändamål. Diskrepansen mellan de uppgifter Brå har efterfrågat och de data från rättsväsendet som finns tillgängliga handlar i synnerhet om avsaknaden av uppgifter för att kunna ta fram relevant statistik med myndighetsuppdelning. Av den anledningen har resultaten i den nya statistiken hittills inte kunnat delas upp efter rättsväsendets myndigheter. Det finns information om vilken myndighet som registrerat ett brott, men för en gruppering på myndighet fordras information som beskriver arbetsfördelningen i utredningsverksamheten alternativt anger förundersökningsledarskap, vilket i båda fallen saknas i dag.

Myndighetsuppdelad statistik kan dock på sikt bli möjlig om relevanta uppgifter blir tillgängliga i ett strukturerat format.

5 Objekt, population och urval

Statistiken över *Genomströmningstider* består av två populationer, en med objektet *brott* och en med objektet *brottsmisstankar*, som redovisas var och en för sig i separata tabeller. För att hålla statistiken relevant och preciserad har de två populationerna avgränsats. Avgränsningen för respektive population redovisas i de två avsnitten som följer.

5.1 Populationen med brott

Populationen med *brott* utgörs av de brott som registrerades i polisens eller Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem under det aktuella redovisningsåret, och där kraven nedan är uppfyllda:

1. Det finns minst en brottsmisstanke av lägst graden *skäligen misstänkt* kopplad till brottet (se huvudbrottsmisstanke avsnitt 7.5).
2. Det finns fängelse i straffskalan för brottet (se brottskod avsnitt 7.1).
3. Något av de beslut som utgör hållpunkterna har fattats för brottet (se hållpunkter avsnitt 7.4).

5.2 Populationen med brottsmisstankar

Populationen med *brottsmisstankar* utgörs av de brottsmisstankar som registrerades i polisens eller Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem under det aktuella redovisningsåret, och där kraven nedan är uppfyllda:

1. Brottsmisstanken ska ha varit kopplat till ett brott som registrerades under aktuellt redovisningsår, närmast föregående år eller närmast efterkommande år.
2. Brottsmisstanken ska någon gång under referensperioden (aktuellt redovisningsår \pm 1) som lägst uppnått misstankegraden *skäligen misstänkt*. (se misstankegrad avsnitt 7.2.).
3. Det finns fängelse i straffskalan för den brottskod som är registrerad på brottsmisstanken (se brottskod avsnitt 7.1).
4. Något av de beslut som utgör hållpunkterna har fattats för brottsmisstanken (se beslut avsnitt (7.4).

6 Beskrivning av statistiken

6.1 Referenstider

Det är brott och brottsmisstankar som registrerats två år tillbaka från publiceringsåret som ingår i statistiken, dvs. år 2017 för den statistik som publicerades 2019. I och med att information för brott och brottsmisstankar som registrerades under 2017 finns tillgänglig till och med sista december året därpå (se mer under *datadeskription*) är uppföljningsperioden satt till 365 dagar. För att varje brott och brottsmisstanke ska ha samma förutsättningar oberoende av när på året de är registrerade sätts uppföljningsperioden till 365 dagar för varje enskilt brott och brottsmisstanke. Det innebär exempelvis att information som inkommer i mars 2018 för ett brott som registreras i februari 2017 inte utgör underlag för statistiken. Således kan ett brott eller en brottsmisstankes genomströmningstid inte vara längre än 365 dagar i statistiken.

6.2 Misstankegrad för brottsmisstankar

En brottsmisstanke har alltid en misstankegrad angiven. Det finns fyra misstankegrader: *kan misstänkas*, *skäligen misstänkt*, *på sannolika skäl misstänkt* och *tillräckliga skäl för åtal*. I statistiken över genomströmningstider redovisas bara brottsmisstankar med minst graden *skäligen misstänkt*. De högre misstankegraderna (*på sannolika skäl misstänkt* och *tillräckliga skäl för åtal*) sårredovisas inte i statistiken utan ingår i redovisningen av *skäligen brottsmisstankar*. Misstankegraden är föränderlig och i statistiken redovisas en brottsmisstanke som *skäligen* om den någon gång uppnått misstankegraden *skäligen* under referensperioden (aktuellt redovisningsår \pm 1 år).

6.3 Brott med skäligen brottsmisstanke

Ett brott kan, men behöver inte, ha en eller flera brottsmisstankar kopplade till sig. I statistiken över genomströmningstider redovisas *brott med skäligen brottsmisstankar* (se beskrivning av misstankegrad ovan). Brott som saknar brottsmisstankar, eller brott med brottsmisstankar som enbart uppnått misstankegraden *kan misstänkas* ingår inte i populationen. Brott med brottsmisstankar av någon av de högre misstankegraderna redovisas som *brott med skäligen brottsmisstankar*. Om det finns flera brottsmisstankar av graden *skäligen* väljs den brottsmisstanke som kommit längst i processen. I avsnitt 7.5. redogörs för processen vid val av brottsmisstanke.

6.4 Brottskategorier

Statistiken redovisas uppdelat efter brottskategorier som utgår från kapitel och paragrafer i brottsbalken, samt lagar och författningar inom specialstraffrättsliga författningar. Brottskategorier skapas utifrån de brottskoder som finns kopplade till brotten respektive brottsmisstankarna. En brottskod anger information om brottet genom att den alltid är kopplad till ett lagrum som anger den kriminaliserade handlingen, men kan också innehålla mer information om brottet (ex modus). Brottskoderna förvaltas av Brå för att klassificeringen av brott ska ske på ett enhetligt sätt hos de myndigheter inom

rättsväsendet som registrerar brott, och uppdateras löpande. Syftet med brottskoderna är att de ska spegla den juridiska informationen i Sveriges lagar, men också motsvara de behov användarna av den officiella kriminalstatistiken har. Indelningen efter brottskategorier görs på två olika nivåer. Den grövre nivån baseras på enskilda eller sammanslagda kapitel i brottsbalken, samt några enskilda lagar inom specialstraffsrättsliga författningar, medan den mer detaljerade nivån visar utvalda paragrafer inom vissa kapitel, samt lagar och författningar.

I samtliga tabeller som redovisar genomströmningstider för *brott med skäliga brottsmisstankar* används den mer detaljerade nivån av brottskategorier. I tabellerna som visar samtliga *skäliga brottsmisstankar* används den mer detaljerade nivån av brottskategorier. I tabeller uppdelade på både brottskategori och ålder för *skäliga brottsmisstankar* används den grövre nivån av brottskategorier. Skälet är att på den mer detaljerade nivån blir antalet observationer per cell i vissa fall för få när statistiken delas upp på ålder.

I tabellen på nästa sida redovisas vilka brottskoder som utgör de två nivåerna av brottskategorier. Brottskodernas fullständiga namn redovisas i *Klassificering av brott* som finns publicerad på Brås webbsida www.bra.se.

Tabell 1. Redovisning av brottskategorier som utgör den grövre nivån, vilka brottskategorier som sedan delas upp och ger en mer detaljerad nivå, samt vilka brottskoder som utgör brottskategorierna.

Grövre brottskategorier	Mer detaljerade brottskategorier	Ingående brottskoder
Brott mot liv och hälsa	Misshandel	0314, 0331-0388, 9301-9372
	3 kap. BrB Övriga brott	0301-0313, 0315-0324, 0391-0396
Brott mot frihet, frid m.m.	Olaga hot och ofredande	0402, 0403, 0405-0410, 0413, 0414, 0426-0429, 0450-0459
	Fridskränkingsbrott	0411, 0412, 0422-0425
	4, 5, 7 kap. BrB Övriga brott	0401, 0404, 0415-0421, 0430-0443, 0470-0496, 0501-0513, 0700-0713
Sexualbrott	Våldtäkt	0601, 0602, 0621-0628, 0640-0663, 0684-0699, 9607-9614, 9627-9658
	6 kap. BrB Övriga brott	0603-0620, 0629-0639, 0664-0683, 9601-9606, 9615-9626, 4024
Tillgreppsbrott	Tillgrepp av fortskaffningsmedel	0801-0809, 9803
	Stöld	0810-0854, 0857-0861, 0874, 0876, 0880-0889, 0891, 9801, 9802, 9804, 9814-9828
	Rån	0855, 0856, 0862-0873, 0877-0879, 0890, 0892-0899, 9806-9813
	8 kap. BrB Övriga brott	0875
Förmögenhetsbrott	Bedrägeri	0901-0906, 0911-0914, 0921-0926, 0928, 0929, 0932, 0935
	Bokföringsbrott	1120-1125
	9, 10, 11 kap. BrB Övriga brott	0907-0909, 0915, 0916, 0930, 0931, 0933, 0934, 0940-0995, 1001-1011, 1101-1125
Trafikbrottslagen	Rattfylleri	3005, 3070
	Trafikbrottslagen, övriga	3000-3004, 3006-3008
Narkotikastrafflagen	Narkotikastrafflagen	5004-5006, 5010-5012
Övriga specialstraffrättsliga författningar	Skattebrottslagen	5020-5026
	Övriga specialstraffrättsliga författningar	2203, 2205, 3161-3203, 4001-4023, 5007-5009, 5013-5016, 5027-5126, 7002-7025, 8001-8051, 9599, 0927

6.5 Ålder

Eftersom det finns särskilda krav på skyndsamhet i handläggningen för brottsmisstankar som rör personer under 18 år, redovisas statistiken även uppdelat på om brottsmisstanken avsåg en person i åldern 15–17 år (ungdomar) eller en person 18 år och äldre (vuxna). Den ålder som redovisas är den ålder som den misstänkte hade vid tidpunkten för registreringen av brottsmisstanken. Uppdelningen på ålder görs bara i redovisningen av *skäligen brottsmisstankar*, inte i redovisningen av *brott med skäligen brottsmisstankar*.

6.6 Region

Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, vilken ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna. Den nya Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner. De har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Under slutet av 2014 skedde även en omorganisation av Åklagarmyndighetens verksamhet. Förändringen ledde till att landets åklagarkamrar delades in i sju åklagarområden. Varje åklagarkammare arbetar normalt mot en närliggande utvald tingsrätt. Sammantaget innebär det att statistiken över genomströmningstider i brottmålsprocessen kan redovisas uppdelat på de sju regionerna, Nord, Mitt, Stockholm, Öst, Väst, Syd och Bergslagen enligt följande:

- Region Nord består av Jämtlands län, Norrbottens län, Västerbottens län och Västernorrlands län.
- Region Mitt består av Gävleborgs län, Uppsala län och Västmanlands län.
- Region Stockholm består av Stockholms län och Gotlands län.
- Region Öst består av Jönköpings län, Södermanlands län och Östergötlands län.
- Region Väst består av Hallands län och Västra Götalands län.
- Region Syd består av Kalmar län, Blekinge län, Kronobergs län och Skåne län.
- Region Bergslagen består av Dalarnas län, Värmlands län och Örebro län.

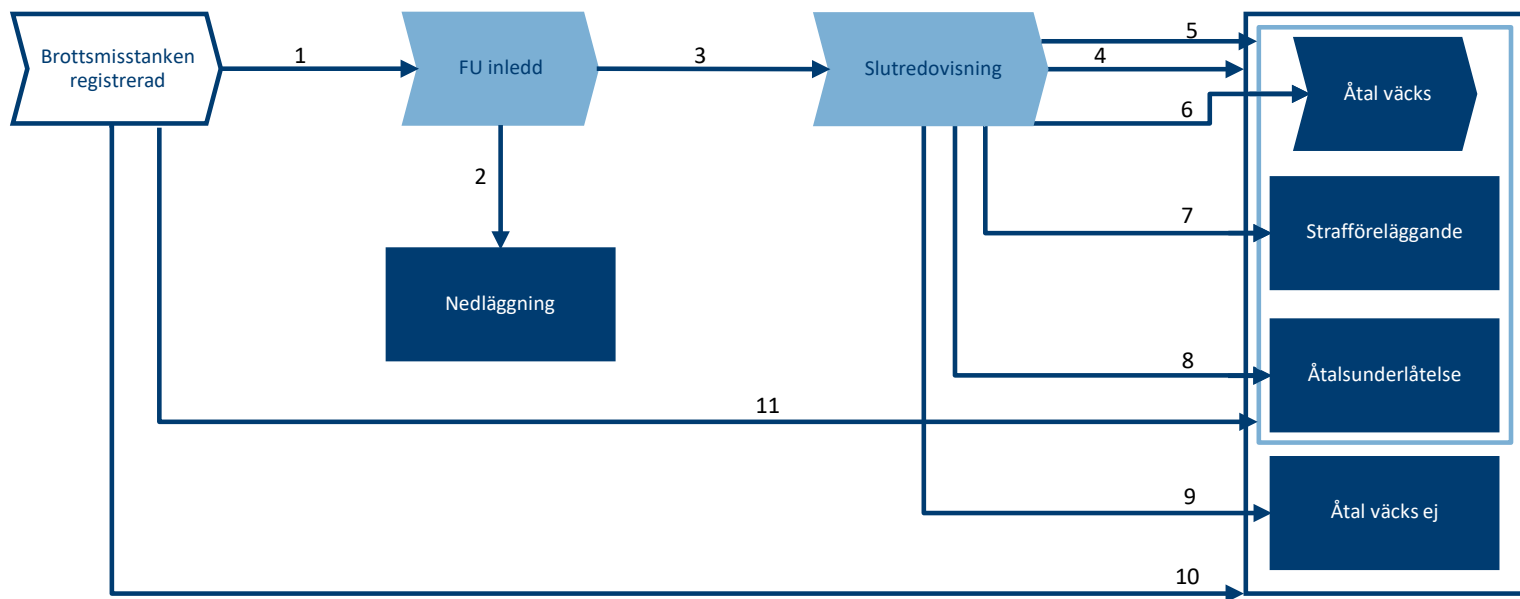
Regionindelningen redovisas i första hand utifrån utredande enhet, i andra hand utifrån registrerande enhet. Utredningen behöver inte nödvändigtvis motsvara beslutande enhet även om dessa två enheter ofta överensstämmer. Brott som utreds eller registreras på avdelningen för särskilda utredningar, Nationella operativa avdelningen (NOA), Säkerhetspolisen och Riksenheter redovisas i det totala antalet men inte på en specifik region. Därmed skiljer sig regionsindelningen mot den i den officiella kriminalstatistiken, där rikstäckande enheter grupperas in i region Stockholm. Uppdelningen på region görs bara i redovisningen av *skäliga brottsmisstankar*, inte i redovisningen av *brott med skäliga brottsmisstankar*.

6.7 Hållpunkter

Statistiken utgår från centrala hållpunkter i brottmålsprocessen. Statistiken som redovisas är genomströmningstider mellan hållpunkterna. De centrala hållpunkterna är en gruppering av de beslut som driver ett brott eller brottsmisstanke vidare i brottmålsprocessen. I avsnitt 7.1.3 redogörs vilka beslut som utgör en hållpunkt i brottmålsprocessen. Exempelvis har samtliga beslut som grupperas under hållpunkten "Nedläggning" funktionen att de driver brottet/brottsmisstanken till status "Förundersökning/utredning nedlagd".

Status beskriver ett specifikt läge i brottmålsprocessen för ett brott och en brottsmisstanke. De flesta av besluten ingår i den gemensamma RIF-modellen och förvaltas inom *Basinformation*. Basinformationen är en samling standardiserade begrepp som används genom hela rättskedjan.

Figur 2. De centrala hållpunkterna i den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen som redovisas i genomströmningstider.

1. Från registrering till förundersökning inledd	7. Från slutredovisning till strafföreläggande
2. Från förundersökning inledd till nedläggning	8. Från slutredovisning till åtalsunderlåtelse
3. Från förundersökning inledd till slutredovisning	9. Från slutredovisning till åtal väcks ej
4. Från slutredovisning till beslut i åtalsfrågan	10. Från registrering till beslut i åtalsfrågan
5. Från slutredovisning till lagföringsbeslut	11. Från registrering till lagföringsbeslut
6. Från slutredovisning till åtal väcks	

6.8 Median

Eftersom tider i brottmålsprocessen inte är samma för alla brott och brottsmisstankar används ett genomsnittsmått för att representera populationer och delpopulationer. Det genomsnittsmått som används i statistiken över genomströmningstider är median. Median är värdet på den observation (brott eller brottsmisstanke) som placerar sig i mitten av populationen efter att alla observationer sorterats i ordning. I ordning i detta fall är sortering på antalet dagar det tagit mellan två hållpunkter, från 0 till 365 dagar. Eftersom medianen är värdet för den observation som placerar sig i mitten betyder det att hälften av observationerna är lika med eller mindre än medianen, och resterande hälft är lika med eller större än medianen.

För att förklara median ges ett fiktivt exempel nedan. Populationen består av 25 brottsmisstankar och värdena är dagar som det tar för respektive brottsmisstanke att få ett slutredovisningsbeslut från det att förundersökningen inleddes. Observationen med värde 69 är placerat i mitten med 12 observationer på vardera sidan som är lägre respektive högre, och medianen är därmed 69 dagar.

3 8 9 13 14 16 26 28 49 50 59 62 69 77 84 89 94 96 165 190 193 203 221 277 314

6.9 Kvartiler

Medianen beskriver det värde som är i mitten av observationerna, men för att ge en bredare beskrivning av hur tiderna i brottmålsprocessen fördelar sig redovisas även kvartiler. Kvartiler anger placering utifrån fjärdedelar av observationerna när de har sorterats i ordning från 0 till 365 dagar. Den första kvartilen, även kallad nedre kvartilen, är värdet för den observation som placerar sig där en fjärdedel av populationen har samma eller ett mindre värde och tre fjärdedelar har samma eller ett större värde. Den andra kvartilen, vilket är medianen (se ovan), placerar sig i mitten där två fjärdedelar har samma eller mindre värde och två fjärdedelar har samma eller större värde. Den tredje kvartilen, även kallad övre kvartilen, är värdet för den observation som placerar sig där tre fjärdedelar av populationen har samma eller ett mindre värde och en fjärdedel har samma eller ett större värde.

För att förklara kvartiler ges ett fiktivt exempel nedan (samma exempel som beskriver medianen). Populationen består av 25 brottsmisstankar och värdena är dagar som det tar för respektive brottsmisstanke att få ett slutredovisningsbeslut från det att förundersökningen inleddes. Den första kvartilen har värde 26, den andra kvartilen (medianen) har värde 69, och den tredje kvartilen har värde 165.

3 8 9 13 14 16 26 28 49 50 59 62 69 77 84 89 94 96 165 190 193 203 221 277 314

6.10 Tidsintervaller

Utöver median och kvartiler redovisas också genomströmningstider i flera tidsintervaller, flera delmängder av den totala mängden. I tidsintervallerna redovisas antalet och andelen brott eller brottsmisstankar vars tid ligger inom de fördefinierade tidsgränserna. I statistiken redovisas intervall på två olika sätt, ett med flera kortare intervall och ett med kumulativ redovisning.

Redovisningen med flera kortare intervall visar sex intervall inom den totala mängden. Inom varje intervall redovisas antalet och andelen brott eller brottsmisstankar, och det är möjligt att summera antalet och andelen med det närmst föregående och/eller efterkommande intervall för att skapa ett bredare intervall.

Andelarna som redovisas är andelen av de brott och brottsmisstankar som ingår i respektive hållpunkt. På grund av negativa tider som exkluderats, bortfall av beslut och referenstiden som är begränsad till 365 dagar (se avsnitt 6.1) är inte

andelen representativ för att beskriva andelen av samtliga brott/brottsmisstankar som handläggs i den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen.

7 Produktion av statistik

I detta avsnitt beskrivs den databearbetning som utförs och de antaganden som gäller för att redovisningen av brott och brottsmisstankar ska vara övergriplig och användbar. Syftet är att justera för fel eller saknade uppgifter i data, sammanväga information och minska komplexiteten. För de delar som är gemensamma redovisas brott och brottsmisstankar tillsammans. I detta kapitel syftar begreppet *grundvariabler* på de variabler som kommer med uttaget från Brås integrationsdatabas och *härledda variabel* på variabler som skapas i databearbetningen med hjälp av *grundvariabler*.

7.1 Selektion av brott och brottsmisstankar baserat på brottskoder

För alla brott och brottsmisstankar anges en brottskod av de personer som registrerar och utreder brott och brottsmisstankar (se beskrivning i brottskategorier, avsnitt 6.1.4).

I uttaget av grundvariabler ingår alla brott och brottsmisstankar som registreras i polisens eller Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Det finns händelser som registreras som ett brott i ärendehanteringssystemen, men som inte utgör en brottslig händelse. Exempel på det är självmord och försvunna personer (ej misstanke om brott). I det första steget i databearbetningen selekteras dessa händelser bort. Även brott med enbart böter i straffskalan sorteras bort, i enlighet med den officiella statistiken över *anmälda brott* och *handlagda brottsmisstankar*.

Efter att händelser som inte utgör ett brott och brott med enbart böter i straffskalan har selekterats bort, återstår brott och brottsmisstankar som har en brottskod kopplad till ett lagrum med fängelse i straffskalan.

En brottskod för ett brott eller en brottsmisstanke kan ändras under utredningstiden. I statistiken redovisas den brottskod som brottet eller brottsmisstanken hade den sista dagen i uttagsperioden, vilket är den 31 december året efter att brottsmisstanken registrerades. Det innebär att brott eller brottsmisstankar som haft en brottskod med fängelse i straffskalan, men där brottskoden senare ändrats till en brottskod som inte har fängelse i straffskalan eller till en brottskod som anger att händelsen inte utgör ett brott, selekteras bort och ingår därmed inte i statistikredovisningen.

Nedan listas de brottskoder som ingår i bortselekteringen av brott och brottsmisstankar. Om det finns brott och brottsmisstankar som saknar brottskod, selekteras även de bort.

Brottskoder som utgör bortselektering av brott och brottsmisstankar						
0000	3014	3030	3060	3151	3859	3883
0004	3015	3031	3061	3160	3860	3889
0008	3016	3032	3062	3162	3861	6001
0012	3017	3033	3064	3171	3862	6002
0030	3018	3034	3065	3191	3863	6003
0040	3019	3035	3069	3202	3869	6004
0050	3020	3036	3099	3204	3870	7001
0399	3021	3037	3100	3291	3871	9001
1450	3022	3038	3101	3850	3872	9003
3007	3023	3039	3102	3851	3873	9011
3008	3024	3040	3110	3852	3874	9012
3009	3025	3041	3111	3853	3875	9050
3010	3026	3042	3112	3854	3876	9990
3011	3027	3045	3140	3855	3878	9991
3012	3028	3050	3141	3856	3881	9999
3013	3029	3051	3150	3858	3882	

Det förekommer att brott och dess tillhörande brottsmisstanke eller brottsmisstankar har olika brottskoder. Exempelvis kan ett brott ha en brottskod som ingår i redovisningen, men den eller de brottsmisstankar som är kopplade till brottet har en brottskod som ingår i bortselekteringen. För att ett brott ska redovisas som *brott med skälig brottsmisstanke* och komma med i statistiken krävs det att dess brottsmisstanke inte har bortselekterats.

7.2 Selektion efter misstankegrad

Misstankegrad för brottsmisstankar kan anta två värden i grunddata, *kan misstänkas* och *skäligen misstänkt*. Värdet *skäligen misstänkt* innebär att misstankegraden är lägst *skäligen*. Det finns i dagsläget ingen information som inkommer till Brå som anger om en brottsmisstanke är av någon av de två högre misstankegraderna, *sannolika skäl* eller *tillräckliga skäl för åtal*.

Det finns fyra grundvariabler som anger olika information om misstankegrad: den misstankegrad som förekom först (vid registreringstillfället), den misstankegrad som förekom senast (vid 31 december aktuellt år+1), den högst uppnådda misstankegraden och den lägst uppnådda misstankegraden.

För att en brottsmisstanke ska anges som *skäligen* i statistiken ska värdet på den grundvariabel som anger högst uppnådda misstankegrad vara *skäligen*

misstänkt. Detta innebär att brottsmisstanken någon gång under referensperioden (aktuellt år ± 1) har uppnått som lägst misstankegrad *skäligen misstänkt*. Detta gäller även om grundvariabeln som anger misstankegrad som förekom senast var lägre, dvs. *kan misstänkas*.

7.3 Selektion efter registreringsår

Statistiken över genomströmningstider omfattar bara brott och brottsmisstankar som registrerats under det aktuella redovisningsåret. Registreringsdatum kan vara olika i polisen och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem, och det datum som ligger först i tid används som registreringsdatum.

De brott som ingår i statistiken är brott med skäliga brottsmisstankar med ett första registreringsdatum inom intervallet *1 januari aktuellt år till 31 december aktuellt år*. Registreringsdatum för brottets huvudbrottsmisstanke tas inte i beaktande vid selektionen.

De brottsmisstankar som ingår i statistiken är de med ett första registreringsdatum inom intervallet *1 januari aktuellt år till 31 december aktuellt år*. Selektionen är oberoende av det tillhörande brottets registreringsdatum (brottet måste dock vara registrerat inom ± 1 kalenderår från brottsmisstanken eftersom endast dessa år ingår i det aktuella datauttaget).

7.4 Hållpunkter

Hållpunkter i statistiken utgörs av registrering och beslut som fattats på brott och brottsmisstankar. Hållpunkterna utgör mätpunkter inom brottmålsprocessen och är därmed en start- eller slutpunkt för någon av de genomströmningstider som redovisas. De hållpunkter som redovisas i statistiken är:

1. **Registrering**
2. **Förundersökning inledd**
3. **Nedläggning**
4. **Slutredovisning**
5. **Beslut i åtalsfrågan**
 - a. Åtal väcks ej
 - b. Lagföringsbeslut
 - i. Åtal väcks
 - ii. Strafföreläggande
 - iii. Åtalsunderlåtelse

Beslut i åtalsfrågan utgörs av beslutet åtal väcks ej och lagföringsbeslut. Lagföringsbeslut utgörs av åtal väcks, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse.

Registrering

Hållpunkten *registrering* utgörs av det datum som finns angivet som registreringsdatum för brottet respektive brottsmisstanken. Ett brott eller en brottsmisstanke kan ha olika datum angivet som registreringsdatum om de förekommer i både polisens och Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem.

Det kan även finnas olika registreringsdatum om ett brott eller en brottsmisstanke hanterats av mer än en enhet hos Åklagarmyndigheten. Det registreringsdatum som gäller i statistiken är det som ligger först i tid. Det förekommer inte att information om registreringsdatum saknas.

Beslut

Med beslut avses verksamhetsbeslut som driver handläggningen av ett brott eller en brottsmisstanke framåt i brottmålsprocessen, exempelvis beslut om att inleda förundersökning eller väcka åtal. Dessa beslut är således statusförändrade. Administrativa beslut, som till exempel att en brottsmisstanke flyttas från en åklagarkammare till en annan, redovisas inte i statistiken.

Ett brott eller en brottsmisstanke räknas under en hållpunkt om ett beslut som ingår i hållpunkten har fattats, och det är oberoende av övriga beslut. Exempelvis kan ett brott eller en brottsmisstanke först läggas ned, men sedan återupptas och gå vidare till att få ett beslut i åtalsfrågan. Vid beräkning av de brott eller brottsmisstankar som ingår i respektive hållpunkt räknas de som någon gång fått ett beslut som utgör hållpunkten. I exemplet med nedläggning och beslut i åtalsfrågan skulle brottet och brottsmisstanken räknas i båda hållpunkterna.

De beslut som utgör respektive hållpunkt listas i tabell 2 på kommande sida. De flesta av besluten ingår i den gemensamma RIF-modellen och förvaltas inom *Basinformation*. Basinformationen är en samling standardiserade begrepp som används genom hela rättskedjan.

Tabell 2. Förteckning över beslut som ingår i respektive hållpunkt.

Hållpunkt	Beslutsid	Beslutsnamn
Förundersökning (FU) inledd	FUIN	Förundersökning inleds
	FINR	Förundersökning inleds - komplettering av 23:22
	FINU	Förundersökning inleds och ledningen av förundersökningen överlämnas till utredande myndighet
	L31IN	Utredning enligt 31 § LUL (för icke straffmyndig person) inleds
Nedläggning	FUNE	Förundersökningen läggs ned
	FUNERAR	Förundersökning överförs till RAR
	UTNE	Utredning enl. 23:22 läggs ned – Bevisproblem (<i>nedlagd förenklad utredning</i>)
	FAAR	Anmäld person avförs från utredningen - redovisad 23:22 (<i>nedlagd förenklad utredning</i>)
	FEJR	Förundersökning inleds inte - redovisad 23:22 (<i>nedlagd förenklad utredning</i>)
	FUMA	Misstänkt person avförs från förundersökning
	FNER	Förundersökningen läggs ned - slutdelgivet
	FMAR	Misstänkt person avförs från förundersökning - slutdelgivet
	L31AV	Utredning enligt 31 § LUL (för icke straffmyndig person) avslutas
	L31ÖP	Frågan om 31 § LUL-utredning överlämnas till polismyndigheten
Slutredovisning	FURE	Förundersökningen redovisas
	RÄFURV	Rättelsebeslut till status "FU/Utr redovisad"
	L31RV	Utredning enligt 31 § LUL skall anses klar
Beslut i åtalsfrågan		
Åtal väcks ej	ÅTEJ	Åtal väcks inte
Lagföringsbeslut		
Åtal väcks	ÅTVÄ	Åtal väcks
Straffreläggande	SFUT	Straffreläggande utfärdas
Åtalsunderlåtelse	ÅTUN	Åtal underlåts
	STVA	Straffvarning

7.5 Brott med skälig brottsmisstanke

I statistiken över genomströmningstider redovisas *brott med skäliga brottsmisstankar*. Brotts som saknar brottsmisstankar, eller brott med brottsmisstankar som enbart uppnått misstankegraden *kan misstänkas* finns inte med. Brotts med brottsmisstankar av någon av de högre misstankegraderna redovisas som *brott med skäliga brottsmisstankar*.

Ett brott kan, men behöver inte, ha en eller flera brottsmisstankar kopplade till sig. Om ett brott har mer än en brottsmisstanke väljs en av brottsmisstankarna för att representera brottet, även kallad huvudbrottsmisstankeprincipen. Om det finns mer än en skälig brottsmisstanke väljs den brottsmisstanke som kommit längst i processen.

Rangordningen görs utifrån beslut på brottsmisstanken enligt nedan.

1. Åtal väckt
2. Strafföreläggande godkänt
3. Åtalsunderlåtelse/straffvarning
4. Strafföreläggande utfärdat
5. Åtal nedlagt
6. Åtal väcks ej
7. Kontorsföreläggande
8. Utredning bedrivits
9. Slutredovisat
10. Nedlagda
11. Direktavskrivna
12. Avförda

Om det finns två eller flera brottsmisstankar som har kommit lika långt i processen (de har samma eller inga beslut) väljs den brottsmisstanke som ligger först utifrån sortering på brottsmisstanke-ID med fallande ordning på siffror och bokstäver i ID:t.

För beskrivning av vilka beslut varje punkt innehåller, se tabell 2 i föregående avsnitt 7.4. *Hållpunkter*. Fem av punkterna i rangordningen ovan finns inte med i någon av hållpunkterna som redovisas i statistiken över genomströmningstider. Principen för huvudbrottsmisstanke är densamma som i statistiken över handläggningsresultat, där fler hållpunkter ingår i redovisningen. De fem punkterna som inte återfinns i tabell 2 beskrivs nedan.

Strafföreläggande godkänt

Ett utfärdat strafföreläggande är ett beslut från åklagare, på en brottsmisstanke, om att lagföra en person. Ett strafföreläggande skickas därmed ut till den misstänkta personen, som måste godkänna strafföreläggandet. Om personen godkänner strafföreläggandet registreras ett beslut om godkännande. Om personen inte skickar in ett godkännande inom tre månader träder inte strafföreläggandet i kraft.

Åtal nedlagt

Efter att det fattats ett beslut om att väcka åtal kan sedan ett beslut fattas om att lägga ned åtalet (ÅTNE). Det innebär att brottet och brottsmisstanken inte kommer vidare till den dömande processen.

Kontorsföreläggande

Beslut om kontorsföreläggande (OBOT) är en ordningsbot för en brottsmisstanke. Den kan utfärdas av polis eller åklagare för brott med penningböter eller normerande böter i straffskalan.

Utredning bedrivits

Utredning har bedrivits innebär att en förundersökning har inletts eller att något beslut som kräver att en förundersökning har bedrivits har tagits. Samtliga beslut som är listade i tabell 2 anger att en utredning bedrivits, och därutöver finns 18 beslut som inte är listade i tabell 2. FUKO, FUKÅ, FUNU, FUOP, FUSA, FUÅT, FUÅU, FUÖI, FUÖÅ, L31ÅT, OBOT, UBBE, SAAT, SAFT, FUMT, ÅTNE, L31BN, L31BV. Se tabell i bilaga för beslutens fullständiga namn.

Direktavskrivna

Direktavskrivna brott eller brottsmisstankar innebär att ett beslut om att lägga ned brottet eller brottsmisstanken utan att inleda en förundersökning har fattats. Beslut som utgör direktavskrivning är FUAA, FUEÅ, FUEJ och L31EJ. Se tabell i bilaga för beslutens fullständiga namn.

7.6 Beräkningar och rättningar av datum för hållpunkter

Det finns två versioner av grundvariabler för beslut, första och senaste. Det innebär att information om beslut, exempelvis datum som används i beräkning av genomströmningstider, bara finns för som mest två tillfällen. Vanligtvis får ett brott eller en brottsmisstanke bara en typ av beslut en gång, då är första och senaste versionen densamma. Om det finns tre eller fler av samma typ av beslut anges antalet beslut som tagits i en grundvariabel, men det kommer ingen ytterligare information för de beslut som inkommit mellan det första och det senaste.

I detta avsnitt beskrivs vilken av de två versionerna, första och senaste, som används för att beräkna datum, samt eventuella rättningar som görs med hjälp av andra beslut. Rättningar utförs för att statistiken inte ska utgöras av ologiska värden.

Beskrivningen av beräkningar av datum börjar med brottsmisstankar och därefter brott. Detta för att datum som beräknats för brottsmisstankar oftast ingår i beräkningen av datum för brott.

7.6.1 Steg 1 - Grundberäkningar innan rättningar

I detta avsnitt härleds datum för hållpunkterna från grundvariablerna. I nästa avsnitt redovisas de rättningar som görs för några av de beräknade hållpunkterna.

Datum för registrering:

Brottsmisstankar:

Som registreringsdatum används det datum som ligger först i tid av de versioner som finns av registreringsdatum för brottsmisstanken.

Brott:

Som registreringsdatum används det datum som ligger först i tid av de versioner som finns av registreringsdatum för brottet.

Datum för inledd förundersökning:

Brottsmisstankar:

Som datum för inledd förundersökning används det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten förundersökning inledd (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Brott:

Som datum för inledd förundersökning används det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten förundersökning inledd (se tabell 2), för brottet eller dess huvudbrottsmisstanke.

Datum för nedläggning:

Brottsmisstankar:

Som datum för nedläggning används det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten nedläggning (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Om rättelsebeslutet RÄFN (rättelse av felaktigt beslut) finns registrerad för brottsmisstanken och gäller² beslut om nedläggning beräknas inte datum för nedläggning, i stället anges att värde saknas.

Brott:

Som datum för nedläggning används det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten nedläggning (se tabell 2), för brottet.

Om rättelsebeslutet RÄFN (rättelse av felaktigt beslut) finns registrerad för brottet och gäller³ beslut om nedläggning beräknas inte datum för nedläggning, i stället anges att värde saknas.

Datum för slutredovisning:

För hållpunkten slutredovisning beräknas två versioner, första datum och senaste datum.

Första datum brottsmisstankar:

Datum för första slutredovisning är det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten slutredovisning (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Första datum brott:

Datum för första slutredovisning är det datum som ligger först i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten slutredovisning (se tabell 2), för brottet eller dess huvudbrottsmisstanke.

Senaste datum brottsmisstankar:

Datum för senaste slutredovisning är det datum som ligger senast i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten slutredovisning (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Senaste datum brott:

Datum för senaste slutredovisning är det datum som ligger senast i tid av de beslut som redovisas under hållpunkten slutredovisning (se tabell 2), för brottet eller dess huvudbrottsmisstanke.

² Se villkor i bilaga under avsnittet *Rättelsebeslut nedläggning* som avgör om rättelsebeslut RÄFN ska gälla.

³ Se villkor i kapitel 8 *Rättelsebeslut* som avgör om rättelsebeslut RÄFN ska gälla.

Datum för åtal väcks:

Brottsmisstankar:

Som datum för beslut om att väcka åtal används det datum som anges för den första versionen av beslutet ÅTVÄ (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Om rättelsebeslutet RÄÅT (rättelse av felregistrerat åtalsbeslut) finns registrerad och gäller⁴ för ÅTVÄ beräknas inte datum för åtal väcks, i stället anges att värde saknas.

Brott:

Som datum för beslut om att väcka åtal används det datum som anges för den första versionen av beslutet ÅTVÄ (se tabell 2), för brottets huvudbrottsmisstanke.

Om rättelsebeslutet RÄÅT (rättelse av felregistrerat åtalsbeslut) finns registrerad och gäller⁴ för ÅTVÄ beräknas inte datum för åtal väcks, i stället anges att värde saknas.

Datum för strafföreläggande:

Brottsmisstankar:

Som datum för strafföreläggande används det senaste datumet för ett utfärdat strafföreläggande (SFUT), för brottsmisstanken.

Datum för strafföreläggande finns enbart i en version i uttaget, och den versionen är den senaste förekomsten av ett utfärdat strafföreläggande.

Brott:

Som datum för strafföreläggande används det senaste datumet för ett utfärdat strafföreläggande (SFUT), för brottets huvudbrottsmisstanke.

Datum för strafföreläggande finns enbart i en version för huvudbrottsmisstanken i uttaget, och den versionen är den senaste förekomsten av ett utfärdat strafföreläggande.

Datum för åtalsunderlåtelse:

Brottsmisstankar:

Som datum för åtalsunderlåtelse används det datum som ligger först i tid av de första versionerna av besluten ÅTUN och STVA (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Brott:

Som datum för åtalsunderlåtelse används det datum som ligger först i tid av de första versionerna av besluten ÅTUN och STVA (se tabell 2), för brottets huvudbrottsmisstanke.

Datum för åtal väcks ej:

Brottsmisstankar:

Som datum för beslut om att ej väcka åtal används det datum som anges för den första versionen av beslutet ÅTEJ (se tabell 2), för brottsmisstanken.

Om rättelsebeslutet RÄÅT (rättelse av felregistrerat åtalsbeslut) finns registrerad och gäller⁴ för ÅTEJ beräknas inte datum för åtal väcks ej, i stället anges att värde saknas.

Brott:

Som datum för beslut om att ej väcka åtal används det datum som anges för den första versionen av beslutet ÅTEJ (se tabell 2), för brottets huvudbrottsmisstanke.

Om rättelsebeslutet RÄÅT (rättelse av felregistrerat åtalsbeslut) finns registrerad och gäller⁴ för ÅTEJ beräknas inte datum för åtal väcks ej, i stället anges att värde saknas.

Datum för beslut i åtalsfrågan:

Brottsmisstankar:

Som datum för beslut i åtalsfrågan används det datum som ligger först i tid av de fyra föregående beräknade hållpunkterna: datum för åtal väcks ej, datum för åtal väcks, datum för strafföreläggande, datum för åtalsunderlåtelse.

Brott:

Som datum för beslut i åtalsfrågan används det datum som ligger först i tid av de fyra föregående beräknade hållpunkterna: datum för åtal väcks ej, datum för åtal väcks, datum för strafföreläggande, datum för åtalsunderlåtelse.

Datum för lagföringsbeslut:

Brottsmisstankar:

Som datum för lagföringsbeslut används det datum som ligger först i tid av de tre föregående beräknade hållpunkterna: datum för åtal väcks, datum för strafföreläggande, datum för åtalsunderlåtelse.

Brott:

Som datum för lagföringsbeslut används det datum som ligger först i tid av de tre föregående beräknade hållpunkterna: datum för åtal väcks, datum för strafföreläggande, datum för åtalsunderlåtelse.

7.6.2 Steg 2 – Rättningar av ologiska datum

I detta avsnitt redovisas de rättningar som görs för de hållpunkter som beräknats i föregående avsnitt.

Rättning av datum för slutredovisning

Rättning av första datum för brottsmisstankar:

Om det sammanlagt finns ett (1) av besluten FURE, RÄFURV och L31RV tagits på brottsmisstanken och datum för första slutredovisning ligger efter det första datumet för beslut i åtalsfrågan, anges det första datumet för beslut i åtalsfrågan som datum för första slutredovisning.

⁴ Se villkor i kapitel 8 *Rättelsebeslut för åtal och åtal väcks ej* som avgör om rättelsebeslut RÄÅT ska gälla.

Rättning av första datum för brott:

Om det sammanlagt finns ett (1) av besluten FURE, RÅFURV och L31RV tagits på brottet och datum för första slutredovisning ligger efter det första datumet för beslut i åtalsfrågan, anges det första datumet för beslut i åtalsfrågan som datum för första slutredovisning.

Rättning av senaste datum för brottsmisstankar:

Om det sammanlagt finns ett (1) av besluten FURE, RÅFURV och L31RV tagits på brottsmisstanken och datum för senaste slutredovisning ligger efter det första datumet för beslut i åtalsfrågan, anges det första datumet för beslut i åtalsfrågan som datum för senaste slutredovisning.

Rättning av senaste datum för brott:

Om det sammanlagt finns ett (1) av besluten FURE, RÅFURV och L31RV tagits på brottet och datum för senaste slutredovisning ligger efter det första datumet för beslut i åtalsfrågan, anges det första datumet för beslut i åtalsfrågan som datum för senaste slutredovisning.

Rättning av datum för inledd förundersökning

Rättning av senaste datum för brottsmisstankar:

Om beslut om att inleda förundersökning för brottsmisstanken saknas men det finns ett beslut om slutredovisning, anges registreringsdatum för brottsmisstanken som datum för inledd förundersökning.

Om datum för beslut om att inleda förundersökning ligger efter datum för det senaste beslutet om slutredovisning, ändras datum för den senaste slutredovisningen till samma datum som datum för inledd förundersökning.

Rättning av senaste datum för brott:

Om beslut om att inleda förundersökning för brottet och huvudbrottsmisstanken saknas men det finns ett beslut om slutredovisning för brottet eller huvudbrottsmisstanken, anges registreringsdatum för brottet som datum för inledd förundersökning.

Om datum för beslut om att inleda förundersökning ligger efter datum för det senaste beslutet om slutredovisning, ändras datum för den senaste slutredovisningen till samma datum som datum för inledd förundersökning.

Rättning av datum för registrering

Rättning av senaste datum för brottsmisstankar:

Om datum för inledd förundersökning om brottsmisstanken är under samma år som registreringsdatum för brottsmisstanken och datum för inledd förundersökning för brottsmisstanken är före registreringsdatum, ändras datum för inledd förundersökning till samma datum som registreringsdatum för brottsmisstanken.

Rättning av senaste datum för brott:

Om datum för inledd förundersökning om brott eller huvudbrottsmisstanken är under samma år som registreringsdatum för brottet och datum för inledd

förundersökning för brottet eller huvudbrottsmisstanken är före registreringsdatum, ändras datum för inledd förundersökning till samma datum som registreringsdatum för brottet.

7.7 Beräkningar och rättningar för tider mellan hållpunkter

Genomströmningstider utgörs av dagar i kvartiler mellan två hållpunkter. För att få fram kvartiler beräknas varje enskilt brotts respektive brottsmisstankes tid mellan två hållpunkter. Det är elva tider som beräknas för brott respektive brottsmisstankar:

1. Från registrering till förundersökning inledd
2. Från förundersökning inledd till nedläggning
3. Från förundersökning inledd till slutredovisning
4. Från slutredovisning till beslut i åtalsfrågan
5. Från slutredovisning till lagföringsbeslut
6. Från slutredovisning till åtal väcks
7. Från slutredovisning till strafföreläggande
8. Från slutredovisning till åtalsunderlåtelse
9. Från slutredovisning till åtal väcks ej
10. Från registrering till beslut i åtalsfrågan
11. Från registrering till lagföringsbeslut

För att beräkna tider mellan hållpunkter tas differensen i antal dagar mellan de datum för hållpunkterna som beräknats i föregående avsnitt 7.6.

Sammanfattningsvis har beräkningarna av datum skett genom att ange det datum som ligger först i tid av de versioner som finns. För strafföreläggande används dock det senaste datumet, och för slutredovisning beräknas två datum, både det första och det senaste.

Differensen räknas ut som skillnaden mellan två datum utifrån varje månads och års faktiska antal dagar.

För samtliga tider som är listade ovan görs samma typ av beräkningar och rättningar, utom för nr 3 – från förundersökning inledd till slutredovisning. För tiden mellan förundersökning inledd och slutredovisning görs ytterligare en rättning.

Rättningar som gäller samtliga hållpunkter

Tiden är antalet dagar från datum för starthållpunkten till datum för sluthållpunkten.

Om antalet dagar är mindre än 0 eller mer än 365 mellan start- och sluthållpunkt anges saknat värde (.) för tiden mellan hållpunkterna.

Om tiden från registrering till sluthållpunkten är längre än 365 dagar anges saknat värde (.) för tiden mellan hållpunkterna, oavsett tiden mellan start- och sluthållpunkt.

Från förundersökning inledd till slutredovisning

Tiden är antalet dagar från datum för inledd förundersökning till datum för senaste beslut om slutredovisning.

Om antalet dagar är mindre än 0 eller mer än 365 anges saknat värde (.) för tiden mellan inledd förundersökning och slutredovisning.

Om tiden från registrering till senaste beslut om slutredovisning är längre än 365 dagar anges saknat värde (.) för tiden mellan inledd förundersökning och slutredovisning.

Om antalet dagar från datum för inledd förundersökning till datum för senaste beslut om slutredovisning är mer än 365 dagar och antalet beslut om förundersökning är mindre eller lika med 2 används antalet dagar från datum för inledd förundersökning till datum för det **första** beslutet om slutredovisning för beräkning av tiden mellan inledd förundersökning och slutredovisning. Om den nya tiden är mindre än 0 eller mer än 365 anges saknat värde (.) för tiden mellan inledd förundersökning och slutredovisning.

7.8 Beräkning av median och kvartiler

Funktionen för beräkning av kvartiler definieras genom:

$$n \times p = j + g$$

$$\text{kvartilen} = (x_j + x_{j+1})/2 \text{ om } g=0, \text{ eller } x_{j+1} \text{ om } g>0$$

där **n** är antalet observationer (exkl. de med saknat värde), **p** är den percentil/100 som motsvarar placering för kvartilen (eg. första kvartilen=0,25, andra kvartilen (median)=0,5 och tredje kvartilen=0,75), **j** är heltalet av $n \times p$, **g** är decimaltalet som anges med **j**, x_j är observation som är placerad på plats **j** (heltalet av $n \times p$).

Metoden innebär att om antalet observationer är ett jämnt antal, som vid exemplet nedan där $n=26$, är medianen medelvärdet av de två observationer som placeras i mitten. För observationerna nedan blir det observationerna som placeras sig på plats 13 och 14, $(62+69)/2 = 65,5$. Den första kvartilen är den observation som placeras vid 25:e percentilen ($26 \times 0,25 = 6,5$), placering nummer 7 ($6+1$). För observationerna nedan blir det observationen med värde 16. Den tredje kvartilen är den observation som placeras vid 75:e percentilen ($26 \times 0,75 = 19,5$), placering nummer 20 ($19+1$). För observationerna nedan blir det observationen med värde 165.

2-3-8-9-13-14-16-26-28-49-50-59-62-69-77-84-89-94-96-165-190-193-203-221-277-314

Om antalet observationer är ett udda antal, som vid exemplet nedan där $n=25$, är medianen den observation som placeras i mitten. För observationerna nedan blir det observationen som placeras sig på plats 13 med värde 62. Den första kvartilen är det värde som placeras vid 25:e percentilen ($25 \times 0,25 = 6,25$), placering nummer 7 ($6+1$). För observationerna nedan blir det observationen med värde 16. Den tredje kvartilen är det värde som placeras vid 75:e

percentilen ($26 \times 0,75 = 19,25$), placering nummer 20 ($19 + 1$). För observationerna nedan blir det observationen med värde 165.

2-3-8-9-13-14-16-26-28-49-50-59-62-69-77-84-89-94-96-165-190-193-203-221-277

I statistiken redovisas median i heltal. Om beräkningen av medianen ger ett tal med decimal (förekommer bara i fallen med jämnt antal observationer) kommer medianen att avrundas till närmsta heltal. Det sker dock i få fall eftersom de två värden som placeras i mitten vid ett jämnt antal observationer oftast är desamma. Detta beror på att antalet dagar för brottsmisstankar i de flesta tider mellan hållpunkterna är centrerad kring medianen.

7.9 Tidsintervall

Tabellerna med tidsintervall skapas genom att beräkna frekvenstabeller med hur många brott respektive brottsmisstankar som förekommer för varje dag mellan 0 och 365. Därefter summeras antalet brott respektive brottsmisstankar som har ett värde i dagar som finns angivet i det bestämda intervallet. Det finns två olika redovisningar av intervaller, en med kumulativa intervall och en med sex separata intervall som är möjliga att summera.

I det kumulativa intervallen anges antalet brott respektive brottsmisstankar som har en genomströmningstid som är lägre än det angivna gränsvärdet. Exempelvis innebär det att kolumnen med rubrik "<30" redovisar antalet brott respektive brottsmisstankar som har en genomströmningstid som är 29 eller färre dagar, de med 30 dagar redovisas i den nästkommande kolumnen, "<60".

I redovisningen med sex separata intervall anges antalet brott respektive brottsmisstankar som har en genomströmningstid mellan två angivna antal dagar. Exempelvis innebär det att kolumnen med rubrik ">=60 - >75" redovisar antalet brott respektive brottsmisstankar som har en genomströmningstid som är lika med 60 eller större men mindre än 75, de med 75 dagar redovisas i den nästkommande kolumnen, ">=75 - <91".

7.10 Regionsindelning

För att redovisa brottsmisstankarna efter regionstillhörighet skapas en ny variabel, där regionen bestäms av vilken myndighet, polis eller ÅM, som först har registrerat brottsmisstanken (baserat på registreringsdatum). Om polisen är den första myndighet som registrerat brottsmisstanken används i första hand informationen om i vilken polisregion som brottsmisstanken har utretts (denna information hämtas från det tillhörande brottet), i andra hand information om vilken polisregion brottsmisstanken tillhör. Om ÅM är den första myndighet som registrerar brottsmisstanken används informationen om vilken av Åklagarmyndighetens regioner brottsmisstanken tillhör. Informationen som hämtas är enhetskoder inom respektive myndighet, där enheterna grupperas till tillhörande region enligt den standardiserade indelning, kallad basinformation, som beslutats inom ramen för RIF. Rikstäckande enheter grupperas in i "Nationella enheter".

7.11 Åldersindelning

Ålder på personen som brottsmisstanken gäller beräknas baserat på tiden för registrering av brottsmisstanken, vilket inte nödvändigtvis är samma som ålder vid brottstidpunkten. Tidpunkten för registrering av brottsmisstanken används för att möjliggöra uppföljningen av tidsfristen inom Lagen om unga lagöverträdare (SFS 1964:167, 4§). En person som har fyllt 18 år vid registrering av brottsmisstanken och misstänks för ett brott som begicks när personen var omyndig omfattas inte av särskild skyndsamhet. Det registreringsdatum som används vid beräkningen är det som ligger först i tid av de datum som finns registrerade i polisens respektive Åklagarmyndighetens system, oberoende av den rättning som anges i avsnitt 7.6.

Den härledda variabeln ålder skapas genom att beräkna differensen mellan födelsedatum och registreringsdatum. Födelsedatum härleds i första hand från personnummer, i andrahand från samordningsnummer och i tredje hand från en grundvariabel som anger födelsedatum. Om värden för alla de tre grundvariablerna saknas eller är ofullständiga kommer även värde för den härledda variabeln ålder att saknas.

För ålder används principen att en person är x antal år fram till den dagen den fyller $x+1$, vilket exempelvis gör att en brottsmisstänkt som registrerats 2018-03-19 för en person med personnummer 19880320 får ålder 29.

De två åldergrupperna, 15–17 år och 18 år eller äldre, summerar inte till det totala antalet brottsmisstankar som uppnått graden *skäligen misstänkt*. Detta beror på att de brottsmisstankar med saknat värde för födelsedatum och de brottsmisstankar där personen är under 15 år inte redovisas i någon åldergrupp.

8 Rättelsebeslut

8.1 Rättelsebeslut av tidigare beslut om nedläggning och åtal nedlagt

Rättelsebeslutet innebär att beslutet om nedläggning ogiltigförklaras, och någon tid från FU inledd till nedläggning därmed inte beräknas.

Rättelsebeslutet RÄFN gäller för besluten FUNE, FUMA, FNER, FMAR och ÅTNE. Om något av de andra besluten som anges under hållpunkt nedläggning i tabell 2 har tagits kommer brottet/brottsmisstanken att anses ha ett beslut om nedläggning, oberoende av rättelsebeslut RÄFN. I dessa fall kommer en genomströmningstid fram till nedläggning att beräknas.

Rättelsebeslut gäller inte för brottsmisstankar med nedläggningsbesluten FUNE, FUMA, FNER eller FMAR om något av nedanstående två villkor är uppfyllt:

1. Om antalet rättelsebeslut (RÄFN) är färre än antalet beslut om nedläggning (FUNE, FUMA, FNER eller FMAR). 2. Om det även tagits beslut om att lägga ned åtal (ÅTNE), och det första beslutet om att lägga ned åtal (ÅTNE) togs tidigare än något av besluten FUNE, FUMA, FNER eller FMAR. Skälet till detta är att ett beslut i åtalsfrågan normalt kommer senare i brottmålsprocessen än en nedläggning. Om det finns ett beslut om att lägga ned ett åtal som senare följs av ett nedläggningsbeslut, bedömer vi det mest sannolikt att det var beslutet om att lägga ned åtal, snarare än beslutet om nedläggning, som var felaktigt och därför rättats.

Rättelsebeslut gäller inte för brott med nedläggningsbesluten FUNE, FUMA, FNER eller FMAR om nedan är uppfyllt:

Om antalet rättelsebeslut (RÄFN) är färre än antalet beslut om nedläggning (FUNE, FUMA, FNER eller FMAR).

Rättelsebeslut gäller inte för brottsmisstankar med beslut om åtal nedlagt om något av nedanstående två villkor är uppfyllt:

1. Om antalet beslut om att lägga ned åtal (ÅTNE) är fler än antalet rättelsebeslut (RÄFN).

2. Om det även tagits beslut om nedläggning (FUNE, FUMA, FNER eller FMAR), och beslutet (det första om flera) om nedläggning (FUNE, FUMA, FNER eller FMAR) togs tidigare än beslutet om att lägga ned åtal (ÅTNE). I dessa fall görs ett antagande om att rättelsebeslutet gällde ett nedläggningsbeslut.

8.2 Rättelsebeslut av tidigare beslut av åtal eller åtal väcks ej

Rättelsebeslut gäller inte för beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ) om något av nedanstående tre villkor är uppfyllda:

1. Om det inte tagits ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ), och antalet rättelse beslut (RÄÅT) är färre än antalet beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ).
2. Om det tagits minst ett beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ) och minst ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ), och datum för det första beslutet om att ej väcka åtal (ÅTEJ) ligger före det första beslutet om att väcka åtal (ÅTVÄ). Då görs ett antagande om att rättelsebeslutet gällde beslutet att ej väcka åtal eftersom det följdes av ett nytt beslut i åtalsfrågan.
3. Om det tagits minst ett beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ) och minst ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ), och datum för det första beslutet om att ej väcka åtal (ÅTEJ) är samma som det första beslutet om att väcka åtal (ÅTVÄ), och den senaste statusen för brottsmisstanken är åtal eller dom. Eftersom statusen på brottsmisstanken indikerar att beslut om att väcka åtal har fattats, görs ett antagande om att rättelsebeslutet gällde beslutet om att ej väcka åtal (ÅTEJ).

Rättelsebeslut gäller inte för åtal väcks ej (ÅTEJ) om något av nedanstående tre villkor är uppfyllda:

1. Om det tagits minst ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ) och det inte tagits ett beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ), och antalet rättelse beslut (RÄÅT) är färre än antalet beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ).
2. Om det tagits minst ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ) och minst ett beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ), och datum för det första beslutet om att väcka åtal (ÅTVÄ) ligger före det första beslutet om att ej väcka åtal (ÅTEJ). Då görs ett antagande om att rättelsebeslutet gällde beslutet att väcka åtal eftersom det följdes av ett nytt beslut i åtalsfrågan.
3. Om det tagits minst ett beslut om att ej väcka åtal (ÅTEJ) och minst ett beslut om att väcka åtal (ÅTVÄ), och datum för det första beslutet om att ej väcka åtal (ÅTEJ) är samma som det första beslutet om att väcka åtal (ÅTVÄ), och den senaste statusen för brottsmisstanken är åtal väcks ej (AEJÅ). Eftersom statusen på brottsmisstanken indikerar att beslut om att ej väcka åtal har fattats, görs ett antagande om att rättelsebeslutet gällde beslutet om att väcka åtal (ÅTVÄ).

1 Bilaga

Tabell 3. Beslut som ingår i beräkning av huvudbrottsmisstanke, men som inte ingår i de hållpunkter som utgör statistiken.

Beslutsid	Beslutsnamn
FUAA	Anmäld person avförs från utredning.
FUEJ	Förundersökning inleds inte.
FUEÄ	Förundersökning inleds inte (ändring av polismyndighetens beslut).
FUKO	Förundersökningen skall kompletteras.
FUKÅ	Förundersökningen skall kompletteras efter åtal.
FUMT	Misstänkt person ska anses som skäligen misstänkt.
FUNU	Förundersökningen ska kompletteras och ledningen av denna överlämnas till utredande myndighet.
FUOP	Ledningen av förundersökningen återtas.
FUSA	Utredningen återlämnas till polisen för samordning.
FUÅT	Förundersökningen återupptas.
FUÅU	Ledningen av förundersökningen överlämnas till utredande myndighet.
FUÖI	Ledningen av förundersökningen övertas inte.
FUÖÅ	FU-ledningen övertas inte. Polismyndigheten ska fortlöpande underrätta åklagare om FU:ns gång.
L31BN	Bevistalan läggs ned (31 § LUL).
L31BV	Bevistalan väcks (31 § LUL).
L31EJ	Utredning enligt 31 § LUL (för icke straffmyndig person) inleds inte.
L31ÅT	Handläggningen av utredning enligt LUL § 31 återupptas.
OBOT	Ordningsbot utfärdas.
UBBE	Överföring av utredningsuppgifter.
SAAT	Stämningsansökan återtas.
SAFT	Stämningsansökan färdigställs.
ÅTNE	Åtal nedläggs.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention
Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 Stockholm, Sweden
Telefon: + 46 (0)8 527 58 400, e-post: info@bra.se, www.bra.se